

Česká školní inspekce

Středočeský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Uhlířské Janovice, okres Kutná Hora

Třebízského 268, 285 04 Uhlířské Janovice

Identifikátor školy: 600 046 443

Termín konání inspekce: 30. září, 1., 4. a 5. říjen 2004

Čj.:	b1-1197/04-5224
Signatura:	oc2cy104

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Uhlířské Janovice, Třebízského 268, okres Kutná Hora, je od 1. ledna 2003 příspěvkovou organizací, jejímž zřizovatelem je Město Uhlířské Janovice, Václavské nám. 6, 285 04 Uhlířské Janovice. Škola sdružuje tři součásti: základní školu (ZŠ) s kapacitou 600 žáků, školní družinu (ŠD) s kapacitou 110 žáků a školní jídelnu (ŠJ) s kapacitou 530 žáků. ZŠ je úplná, má 22 tříd, aktuálně zde plní povinnou školní docházku v devíti ročnících 567 žáků, má dvě odloučená pracoviště. ŠD a 1. ročník jsou umístěny v budově Komenského ulice č. 273 a zbývající ročníky 1. stupně v objektu v Komenského ulici č. 256. ŠJ a 2. stupeň ZŠ jsou v budově ulice Třebízského č. 268. Škola má velký spádový obvod, téměř 50 obcí. Od letošního školního roku přestoupili na 2. stupeň 33 žáci ze ZŠ Rataje nad Sázavou.

Výuka a výchova probíhají podle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2 včetně Úprav a doplňků schválených Ministerstvem školství mládeže a tělovýchovy (MŠMT) čj. 25 018/98-22. Inspekce se týkala pouze 2. stupně ZŠ.

PŘEDMĚT INSPEKCE

Předmětem inspekce bylo zhodnocení:

- personálních podmínek vzdělávání ve vyučovacích předmětech přírodopis, chemie matematika, český jazyk, praktické činnosti, tělesná výchova a volitelných předmětech sportovní výchova, přírodovědný seminář, informatika, na 2. stupni ke dni inspekce,
- materiálně-technických podmínek vzdělávání ve vyučovacích předmětech přírodopis, chemie, matematika, český jazyk, praktické činnosti, tělesná výchova a volitelných předmětech sportovní výchova, přírodovědný seminář, informatika, na 2. stupni ke dni inspekce,
- průběhu a výsledků vzdělávání ve vyučovacích předmětech přírodopis, chemie, český jazyk, matematika, praktické činnosti, tělesná výchova a volitelných předmětech, sportovní výchova, přírodovědný seminář a informatika na 2. stupni vzhledem ke schváleným dokumentům a ke dni inspekce.

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Personální zabezpečení výuky

Ředitelka školy získala vysokoškolské vzdělání zaměřené na přípravu učitelů 1. stupně ZŠ. Zástupce ředitelky splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro výuku předmětů na 2. stupni ZŠ pro předměty fyzika a základy průmyslové výroby. Oba mají požadovanou délku pedagogické praxe. Výchovná poradkyně získala pedagogickou i odbornou způsobilost pro výuku předmětů český jazyk a ruský jazyk na 2. stupni ZŠ, splňuje požadovanou délku pedagogické praxe, ale neabsolvovala kvalifikační studium výchovného poradenství. Výuku českého jazyka zajišťuje pět učitelek. Podmínky odborné a pedagogické způsobilosti splňují čtyři učitelky, jedna s vysokoškolským vzděláním bez odborné způsobilosti. Vyučující předmětů matematika, chemie, tělesná výchova, přírodopis a volitelných předmětů (sportovní výchova, informatika a přírodovědný seminář) splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, mají dlouhodobější praxi. Praktické činnosti vyučuje pět učitelů. Dva z nich splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, další dva podmínky pedagogické způsobilosti. Jedna vyučující má střední odborné pedagogické vzdělání - obor vychovatelství, studuje vysokou školu s pedagogickým zaměřením.

Při skladbě úvazků vyučujících zohledňuje ředitelka jejich erudici a pedagogické zkušenosti. Z hlediska plnění podmínek odborné a pedagogické způsobilosti je personální zabezpečení sledovaných předmětů na 2. stupni velmi dobré.

Organizace činnosti a provozu školy

Organizační struktura školy jasně vymezuje pracovní vztahy, umožňuje její účinné řízení. Pracovní náplně zaměstnanců odpovídají pracovnímu zařazení, jsou v nich adresně delegovány kompetence na jednotlivé pracovníky. Vnitřní dokumenty (*školní řád, provozní řád školy, vnitřní řád školy, režim školy a provozní řády odborných pracoven*) upravují provoz a výchovně-vzdělávací proces, obsahují základní pokyny k plynulému chodu školy.

Vedení dbá na včasný přenos informací mezi ním a pracovníky školy (vývěsky ve sborovně, provozní porady, pedagogické rady, plán práce). Pozitivně působí denní osobní kontakt s jednotlivými pedagogy.

Činnost sledovaných metodických orgánů (předmětových komisí) je spíše formální. Zaměřují se na organizaci soutěží a podpůrných aktivit, na předávání informací ze vzdělávacích akcí, připravují časově-tematické plány. Méně jsou zaměřeny na sebehodnocení vlastní práce, problematiku didakticko-metodickou v návaznosti na dodržování a kontinuitu učebních osnov.

Systém vedení a hodnocení zaměstnanců

Vedení pedagogických pracovníků provádí ředitelka v rámci pohospitačních pohovorů. Vychází z *Plánu hospitací na školní rok 2004/2005*. Výsledky kontroly jsou prokazatelně projednávány s jednotlivými pracovníky. Zobecněné poznatky rozebírá ředitelka na pedagogické radě. Malá pozornost byla ze strany vedení i metodických orgánů zaměřena na méně zkušené učitele s krátkou praxí. Ředitelka školy vytvořila hodnotící nástroje s konkrétními kritérii pro posouzení práce učitelů, dostatečně motivující k dalšímu vzdělávání, zařazování netradičních učebních metod i zlepšování pracovních výsledků. Její prioritou je zajistit ve škole pozitivní atmosféru založenou na vzájemném respektování a důvěře. Všechny pracovníky vede ke spolupráci. Profesionální růst pedagogických pracovníků je systematicky podporován účastí na různých vzdělávacích akcích, ať se jedná o kurzy v oboru výpočetní techniky, reedukaci specifických vývojových poruch či vzdělávání v oblasti sociálně-patologických jevů (*SPJ*).

Personální podmínky vzdělávání jsou hodnoceny jako velmi dobré.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Celý areál v Třebízského ulici, včetně víceúčelového hřiště, je oplocen. Jednotlivé pavilony školy jsou propojeny chodbami. Škola po provedené rekonstrukci splňuje prostorové podmínky pro výuku sledovaných předmětů. Všechny učebny jsou světelně i tepelně dobře zajištěny, výukové prostory odpovídají počtu žáků. Chodby zdobí práce žáků, materiály o historii školy a informační tabule. Školní nábytek je z větší části nový, třídy jsou vybaveny moderními školními lavicemi. Vstupní prostory se šatnovými skříňkami žáků a sociální zázemí školy doplňují vkusný interiér školy.

Velmi dobré materiálně-technické podmínky má škola pro výuku tělesné výchovy, českého jazyka, informatiky a praktických činností. Předměty chemie, přírodopis a přírodovědný seminář se realizují převážně ve dvou odborných pracovnách, které splňují společně s vybavením kabinetu základní didaktické požadavky. Matematika je vyučována v kmenových třídách bez možnosti využití učebních a technických pomůcek. Kvalitní učebna výpočetní techniky s dvanácti žakovskými pracovišti má připojení na internet. Pracovna cizích jazyků je zároveň využívána jako multimediální učebna s moderním audiovizuálním

vybavením. K výuce praktických činností slouží školní dílna, cvičná kuchyně s materiálním zázemím pro ruční práce a školní pozemek se skladem náradí. Knihovna 2. stupně obsahuje cca 600 svazků. Základ tvoří dětská, odborná a informativní literatura, v menším množství sady knížek pro mimočítankovou četbu. V hodinách sledovaných předmětů je knihovna využívána ke skupinové práci, studijním účelům a získávání informací na internetu. Žáci používají ucelené řady učebnic, v přiměřené míře matematické tabulky, pracovní sešity a listy, specializovanou literaturu, encyklopedické příručky. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) mají k dispozici standardní pomůcky a učebnice, včetně výukového programu.

Po dobu vyučování je celý areál určen výhradně pro žáky školy, odpoledne od 16:00 do 22:00 hodin jsou sportovní zařízení k dispozici veřejnosti města, společenským organizacím, jejichž aktivity se orientují na využití volného času mládeže.

Při kontrolní činnosti vedení školy sleduje využívání a zlepšování materiálně-technických podmínek. V rámci plánování ve spolupráci se zřizovatelem má ředitelka připraveny další dlouhodobé záměry pro inovaci školy.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání byly hodnoceny jako velmi dobré.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací programy

Realizace vzdělávacího programu

Vzdělávání a výchova žáků v 6.-9. ročníku jsou realizovány v souladu s platným vzdělávacím programem *Základní škola*, včetně Úprav a doplňků schválených MŠMT. Na škole se vyučuje *německý a anglický jazyk*. Škola nabízí volitelné předměty (v 7., 8. a 9. ročníku *informatiku, sportovní výchovu, výtvarné činnosti*, v 7. ročníku *zeměpisný seminář, konverzaci anglického a německého jazyka, seminář společenských věd*, v 8. a 9. ročníku *základy administrativy a přírodovědný seminář*), dále nepovinné předměty *sborový zpěv a náboženství*. Vzdělávací program doplňuje osm zájmových kroužků. V letošním školním roce je integrováno na 2. stupni ZŠ sedm žáků se SVP. Zpracované kvalitní individuální vzdělávací programy vycházejí z posudků pedagogicko-psychologické poradny, zahrnují i daná doporučení.

Vzdělávací program je upraven na podmínky školy. Týdenní hodinové dotace kontrolovaných předmětů se shodují s platným učebním plánem na školní rok 2004/2005. Jeho rozšíření o disponibilní hodiny v 7., 8. a 9. ročníku odpovídá Metodickým pokynům o realizaci rozvojového programu „*Rozšíření učebních plánů vzdělávacích programů pro základní vzdělávání o další vyučovací hodiny*“ na zvýšení počtu vyučovacích hodin a zařazení dalších volitelných předmětů. Ze zápisů v třídních knihách bylo zjištěno, že ve školním roce 2003/2004 neodpovídala výuka platným učebním osnovám. Nad rámec učebních osnov českého jazyka bylo probíráno učivo *slovesné třídy a vzory*. Kontrolu plnění učebních osnov provádí ředitelka především v začátku školního roku, při hospitační činnosti, čtvrtletně spolu s metodickými orgány sleduje soulad výuky s časově-tematickými plány. Analýzu svých zjištění projednává na pedagogické radě. Naplňování učebních osnov není věnována ze strany vedení dostatečná pozornost. Zápisy v třídních knihách zachycují průkazně probírané učivo.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu školy

Rozvrh hodin vychází z reálných možností školy a reflektuje na skladbu úvazků učitelů. S ohledem na psychohygienická hlediska není optimální zkracování přestávky mezi 1. a 2. vyučovací hodinou na 5 minut, protože většina tříd se pravidelně v učebnách střídá. Na přípravu žáků je tato doba nedostatečná. Úprava rozvrhu a zkrácení 5. vyučovací hodiny na 40 minut souvisí s velkou spádovou oblastí školy a tím i s množstvím dojíždějících žáků. Ani

začátek vyučování, který je stanoven na 7:50 hodin, plně neumožňuje předepsanou organizaci hodin a přestávek dodržet. O možnosti zkrácení přestávky škola požádala MŠMT.

Školní řád byl projednán na pedagogické radě, prokazatelně s ním byli seznámeni žáci na počátku letošního školního roku. Postihuje přehledně práva a povinnosti žáků a jejich zákonných zástupců i pracovníků školy. Odborné učebny jsou vybaveny funkčními *provozními řády*.

Informační systém vzhledem k rodičům a žákům má standardní úroveň. Využívá žákovských knížek, třídních schůzek a individuálních rozhovorů. Zpětnou vazbu získává vedení školy od Sdružení rodičů, přátel a dětí školy a Rady dětí. Škola využívá k propagaci emailové adresy, webové stránky a časopis *Školáček*.

Funkci výchovné poradkyně dlouhodobě vykonává zkušená vyučující. Ke své práci má vytvořeny velmi dobré prostorové a materiální zázemí. *Plán výchovné poradkyně* pokrývá celou oblast poradenství, s akcentem na profesionální orientaci a nápravu poruch učení a chování. Spolupráce s pedagogicko-psychologickou poradnou je na velmi dobré úrovni. Škola nemá vlastního psychologa ani speciálního pedagoga.

Prevence SPJ vychází z *Minimálního preventivního plánu*. Důraz je v něm kladen na informovanost žáků a rodičů o problematice SPJ a na spolupráci s dalšími subjekty, které se věnují dětem. Úroveň plánu je průměrná. V rámci prevence pracuje ve škole účinně výchovná komise, která řeší průběžně přestupky žáků včetně jejich náznaků. Výchovné poradenství je integrováno do výchovně-vzdělávacího procesu a napomáhá ke zlepšování mezilidských vztahů.

Hodnocení průběhu a výsledku vzdělávání

Český jazyk

Předmět byl hospitován v osmi hodinách. Jejich organizace odpovídala výukovým cílům, aktuálnímu stavu tříd a respektovala individuální vzdělávací potřeby žáků. Cíle hodin byly konkrétně stanoveny, navazovaly na probírané učivo předcházejících témat.

Hospitace se uskutečnily u pěti učitelek v 6.-9. ročníku ve všech složkách předmětu. Všechny využívaly svých odborných znalostí ve prospěch kvality výuky.

Materiální zázemí předmětu má průměrnou úroveň. Didaktické vybavení učeben, vzhledem k probíraným tématům žáky nemotivovalo. Kmenové učebny zajišťovaly pouze standardní vybavení – v omezeném počtu nástěnné tabule s mluvnickými přehledy, fotografie autorů a výtvarné práce žáků. Kvalitní byla hodina v VI. B, kde vyučující využila jazykové pracovní s počítačem a zpětným datovým projektořem. Učitelky aplikovaly materiály, které si samy připravily a nakopírovaly. Žáci pracovali s učebnicemi, dobře se orientovali ve slovnících, pravidlech a jazykových příručkách. V polovině hodin byla výuka obohacena názorným materiálem (beletrie, obrazové publikace, encyklopedie).

Stavba vyučovacích hodin byla promyšlená, k pozitivu patřila logická návaznost zvolených činností a jejich vhodné časové rozvržení. Frontálně vedená výuka, ve všech případech s vyváženým poměrem výkladu učitelky a činností žáků, vytvářela příznivé podmínky pro úspěšné učení se žáků. Přiměřená motivace byla součástí většiny sledovaných hodin, ve dvou nebyla dostatečně provázána s obsahem učiva.

Formou řízeného rozhovoru, prací ve skupinách, řešením mluvnické tajenky a průběžnou kontrolou porozumění se dařilo udržovat zájem a aktivitu žáků. Efektivně byly využívány v hodinách literatury vlastní životní zkušenosti, mezipředmětové vztahy (dějepis, přírodopis), znalosti z četby a z filmové tvorby. Ojedinele byly zadávány i problémové a tvořivé úkoly, které se vztahovaly ke čtenému textu. Organizační pokyny byly vůči žákům výstižné a srozumitelné. V části výuky učitelky svým dominujícím mluvním projevem a tolerováním

strohých až jednoslovných odpovědí nepřispívaly ke zdokonalování řečové kompetentnosti žáků. Výrazný individuální přístup k žákům se speciálními vývojovými poruchami byl patrný ojedinele.

Klidným vedením a vstřícným jednáním učitelek byla příznivě ovlivňována pracovní atmosféra. Přiměřené pracovní tempo bylo v některých hodinách doplňováno odpovídající relaxací a činnostmi žáků mimo lavice.

K průběžné motivaci a posilování sebedůvěry žáků chybělo častější slovní a klasifikované hodnocení jejich výkonů. Závěrečnému shrnutí učiva, ohodnocení činnosti žáků a zadání domácího úkolu nebyl vždy vymezen potřebný prostor.

Průběh a výsledky vzdělávání v českém jazyce byly hodnoceny jako velmi dobré.

Chemie

Výuka chemie byla sledována v průběhu pěti vyučovacích hodin v 8. a 9. ročníku. Učitelka byla informována o žácích se SVP a individuální práce s nimi byla při hospitovaných hodinách zaznamenána. Vlastní příprava vyučující na jednotlivé hodiny byla kvalitní, projevila se v dobré návaznosti na předcházející témata a vhodně stanovenými cíli odpovídala aktuálnímu složení třídy.

Odborná a pedagogická způsobilost vyučující měla kladný vliv na věcnou a odbornou správnost výuky i na výběr metod a forem učení.

V pracovní chemie je umístěn obrazový a informační materiál ilustrující a aktuálně doplňující vyučovaná témata. K dispozici je zde zpětný projektor, který však nebyl v hospitovaných hodinách použit. Často a účelně zařazenou práci s učebnicemi doplňovala učitelka použitím názorných pomůcek (např. neškodné reagentie). V menším rozsahu aplikovala pomůcky k demonstraci (např. modely chemických sloučenin, chemické pokusy). Materiální podpora sledované výuky měla velmi dobrou úroveň.

Vyučující zařazovala pestré výukové metody, upřednostňovala frontální a účelné vedení žáků. Při plnění a kontrole stanovených cílů vystupovala jako dominantní organizátor a zdroj informací. Převážně formou dialogu učitelka poznávala, jak žák chápe chemické pojmy, zákonitosti, které se učí a nakolik odpovídají jeho životním zkušenostem. V kontrolovaných hodinách nechyběl funkční shrnující a hodnotící závěr. Na nepozornost žáků učitelka reagovala změnou činnosti nebo zařazením jiných relaxačních prvků, popřípadě zmírněním tempa výuky.

Malý prostor byl dán aktivní činnosti žáků (např. používat různé informační zdroje a vyhodnocovat zjištěné poznatky). Vstupní motivace proběhla převážně sdělením programu hodiny, poté následoval motivační rozhovor. V průběhu vyučování byly vhodně zařazeny mezipředmětové vztahy, učivo bylo aktualizováno vlastními prožitky žáků.

Výuka probíhala ve velmi dobré pracovní atmosféře. Žáci měli možnost vyjádřit vlastní názor, diskutovat, argumentovat a rozvíjet své komunikativní dovednosti.

Ve většině zhlédnutých hodin učitelka žáky chválila, adresně oceňovala jejich výkony a projevy samostatného myšlení. Převažovalo ústní pozitivní hodnocení. Vyučující žáky povzbuzovala a podporovala jejich individuální názory a osobitý projev. Vzájemného hodnocení a sebehodnocení žáků využito nebylo.

Průběh a výsledky vzdělávání v chemii byly hodnoceny jako velmi dobré.

Matematika

Příprava hospitovaných hodin byla rutinní. Většina vyučujících jsou zkušené učitelky s dlouhodobou praxí a tomu odpovídal způsob plánování. Cíle výuky byly přiměřené

k aktuálnímu stavu třídy. Probírané učivo plyně navazovalo na předcházející témata. Zvolené metody a formy práce měly za cíl aktivizovat a motivovat žáky. Rezervou příprav bylo využití a zařazení učebních pomůcek, výpočetní a didaktické techniky v hodinách. Hospitace proběhly v deseti hodinách v 6.-9. ročníku.

Personální podmínky z hlediska odborné a pedagogické způsobilosti jsou vynikající. Materiální podpora výuky byla průměrná. Škola nemá odbornou učebnu matematiky. Vyučování probíhalo v kmenových třídách, které postrádaly didakticky podnětné vybavení, jejich uspořádání nebylo plně vhodné vzhledem k činnostem, které učitelky připravily. Zabezpečení všech ročníků učebnicemi, matematickými tabulkami, kalkulátory, pracovními sešity a listy bylo standardní. V žádné z hodin nebyla využita výpočetní nebo didaktická technika.

Organizace v osmi hodinách byla promyšlená. Všechny vyučující kombinovaly vyváženě frontální a skupinové metody, zařazovaly i individuální samostatnou práci. Ve dvou neodhadly znalosti žáků a připravené úlohy pro opakování byly náročné.

Efektivnější vyučování probíhalo ve vyšších ročnících. Organizovaná práce v předem daných skupinách reagovala vhodně na individuální schopnosti žáků. Zadáání úloh bylo diferencováno. Při samostatné práci si vyučující pravidelně zjišťovaly její výsledky a podle nich upravovaly další činnost. Při ústním opakování byl kladen důraz na odůvodňování řešení, v případě chybného postupu, na vyvození správného výsledku žákem. Účelně pracovali žáci při samostatných činnostech s učebnicemi, pracovními sešity a nakopírovanými pracovními listy. Tempo výuky až na jednu hodinu bylo přiměřené.

Patrný byl rozdíl u jednotlivých vyučujících ve využívání motivačních a relaxačních prvků. V polovině hodin byla úvodní motivace nahrazena sdělením cíle, ve dvou nebyly motivace a relaxace účelně využity. Naopak byla zjevná propojenost opakovaného a procvičovaného učiva s jeho praktickým aplikováním.

Klima třídy až na jednu výjimku bylo příznivé. Žáci akceptovali stanovená pravidla komunikace, měli možnost obhajovat vlastní názory a ve vyšších ročnících i věcně argumentovali. Vzájemný kontakt s celou třídou vyučující navazovaly rychle. Nevhodná stavba jedné z hodin zapříčinila u žáků nezáměr o práci a následně i nekázeň. Komunikační úroveň jednotlivých žáků byla na různém stupni, ale bylo zřetelné, že většina učitelek dbá na její rozvoj.

Při klasifikaci učitelky respektovaly individuální schopnosti žáků. Zadané práce slovně oceňovaly, výsledky průběžně posuzovaly, případně známkovaly v sešitech. Využívaly zdůvodněné hodnocení, pravidelně po úseku hodiny provedly analýzu zadané práce, aby žáci věděli, jaké chyby učinili. V menší míře využívaly ocenění pokroku, vzájemného hodnocení a sebehodnocení. Naopak byla očividná snaha o závěrečné posouzení znalostí a shrnutí učiva.

Průběh a výsledky vzdělávání v matematice byly hodnoceny jako velmi dobré.

Praktické činnosti

Organizace výuky a vybrané tematické oblasti učiva respektují personální a materiální podmínky školy. V 7. ročníku probíhá výuka podle tříd, ve vyšších ročnících jsou žáci děleni na skupiny chlapců a dívek. Seskupení a počty žáků ztěžovaly organizaci výuky a plánování hodin předmětu. Příprava učitelů na hodiny byla zodpovědná, reagovala na množství žáků a jejich individuální schopnosti. Hospitováno bylo pět hodin ve všech ročnících.

Chybějící odborná nebo pedagogická způsobilost vyučujících neměla vliv na kvalitu výuky. Všichni učitelé dodržovali správnou terminologii. Žáci pracovali ve školní dílně, cvičné kuchyni, na pozemku školy a v klasických třídách. Didakticky podnětné specializované učebny a sklad nářadí byly vybavené vhodným náčiním, nástroji a pomůckami. Žáci měli

k dispozici učebnice, stavebnice, učební pomůcky, odborné příručky a naučnou literaturu. Materiální zázemí předmětu bylo nadprůměrné.

Stavba hodin odpovídala charakteru předmětu. V úvodu byli žáci seznámeni s jejich průběhem, se zásadami bezpečnosti práce na určených stanovištích. Ve čtyřech hodinách byla kvalitní úvodní motivace spojená s výkladem a přípravou skupinové práce. Hlavní část byla věnována samostatné činnosti žáků (příprava pokrmů, práce na pozemku, kótování, činnost s elektrotechnickými stavebnicemi, technické kreslení a měření). Organizace výuky umožňovala žákům používat volný pohyb po pracovištích a případně jejich vzájemnou kooperaci. Učitelé vedli při hodinách žáky k dialogu, poukazovali na využití probíraného učiva v praxi, dbali na přesnost a zodpovědnost žáků za vykonanou práci. Jako motivační prvek působil osobní příklad pedagogů. Zvolené metody byly účelné, odpovídaly věku žáků a umožňovaly většině z nich úspěšnou seberealizaci. Dílčím nedostatkem byla menší nekázeň chlapců při činnostech na pozemku.

Výsledky práce byly průběžně klasifikovány. Důraz byl kladen na aktivitu a zájem žáků o výuku. Ti měli možnost ocenit práci spolužáků, analyzovat jejich chyby a pokusit se navrhnout správné řešení nebo postup. Jedna hodina věnovaná kótování proběhla bez větší aktivity žáků. Shrnutí učiva spojené s hodnocením bylo ve dvou případech negativně ovlivněno špatným časovým rozvržením hodiny.

Průběh a výsledky vzdělávání v praktických činnostech byly hodnoceny jako velmi dobré.

Přírodopis

Předmět byl hospitován v průběhu šesti vyučovacích hodin v 6.-9. ročníku u dvou vyučujících. Rozdíly v aktuální úrovni výuky byly pozitivně ovlivněny odlišnou délkou praxe.

Příprava učitelek na sledované hodiny byla kvalitní, projevila se v dobré návaznosti na předcházející témata včetně stanovených výukových cílů.

Výuka probíhala převážně v pracovně, která je podnětně vybavena a uspořádána, vzhledem k cílům a činnostem v předmětu. V této učebně je umístěn obrazový a informační materiál (přírodniny, nástěnné obrazy) ilustrující a aktuálně doplňující vyučovaná témata. V místnosti, která je spojena s běžně vybaveným kabinetem, není k dispozici promítací technika ani videotechnika. Při výuce byly k demonstraci využity učebnice, model skeletu člověka, kočky domácí aj. Materiální podpora měla nadprůměrnou úroveň.

Struktura zhlédnutých hodin byla neměnná. Obě vyučující výjimečně zařazovaly pestré výukové metody, upřednostňovaly frontální vedení učení. Žáci neměli možnost volby získávat poznatky jinak než verbálním působením učitelek, hledat, objevovat a používat vlastní postupy při aktivních činnostech. Tempo výuky bylo přiměřené schopnostem a potřebám žáků. Ve sledovaných hodinách 7. a 8. ročníku zcela chybělo zařazení relaxačních činností. Psychohygienu byla v těchto hodinách nepříznivě ovlivněna minimální obměnou metod a forem práce. Vyučovací čas byl efektivně využit.

Výuka byla vedena v dobré pracovní atmosféře, učitelky v interakci se žáky byly klidné, důsledně vyžadovaly pracovní a sociální návyky. Vyučující přírodopisu v 8. ročníku se soustředila převážně na obsahovou stránku, sdělení probíhala jen v rovině předání informací a poznatků. Kooperativní metody nebyly aplikovány, aktivita žáků podněcována. Žáci respektovali daná pravidla chování. Možnost vyjadřování vlastního názoru, argumentace a diskuse zůstaly většinou nevyužity, rozvoj komunikativních možností a dovedností byl omezen. Ve sledovaných hodinách nechyběl funkční shrnující závěr.

Hodnocení činnosti žáků v závěru hodiny proběhlo ojedinele. Míra a kvalita osvojených poznatků žáků hodnocena nebyla. Vzájemného hodnocení a sebehodnocení žáků obě

vyučující nevyužily. V průběhu výuky byly vhodně zařazeny mezipředmětové vztahy, učivo aktualizovali žáci vlastními prožitky.

Průběh a výsledky vzdělávání v přírodopisu byly hodnoceny stupněm dobrý.

Tělesná výchova

Návaznost probíraného učiva na předcházející tematické celky spolu s promyšlenou přípravou učitelů byla zárukou plnění stanovených výchovně-vzdělávacích a zdravotních cílů. Učitelé respektovali odlišné pohybové možnosti jednotlivých žáků.

Výuka je zajištěna čtyřmi odborně a pedagogicky způsobilými vyučujícími. Jedna učitelka má krátkou pedagogickou praxi, což se projevilo při organizaci hodin.

Žáci cvičili na moderním víceúčelovém hřišti. Vhodně bylo využito náčiní a náradí, doskočiště na skok daleký a běžecký ovál.

Hospitace probíhaly v tzv. smíšených hodinách (lehká atletika, míčové hry), které se vyznačovaly klasickou stavbou. Úvodní část měla dostatečnou intenzitu, byla věnována protahovacím cvičením a ve dvou hodinách dynamickému rozcvičení s využitím prvků z abecedy kopané. V hlavní části si žáci zopakovali a procvičili již dříve osvojené pohybové dovednosti. Činnosti prováděli v družstvech. Hráli kopanou dle pravidel, prováděli skok daleký a běh na 1500 metrů na výkon. V závěru většiny hodin byla využita kompenzační cvičení ke zklidnění organismu. Nástupy na začátku a na konci hodin plnily i kontrolní funkci, ale nebyly vždy v závěru z časových důvodů uplatňovány. Tempo výuky bylo přiměřené a odpovídalo fyzickým možnostem a předpokladům žáků.

Vstupní motivační metody systematicky využívány nebyly. Žáci nemohli při atletických disciplínách porovnat své výkony z loňského školního roku, přesto se dařilo je motivovat ke cvičení i k lepším výkonům. Nejlepší výkony sportovců školy jsou vedeny na nástěnce u tělocvičny a je zajištěna jejich pravidelná aktualizace.

Jasně a stručně pokyny vyučujících byly plněny. Až na jednu vyučovací hodinu v 6. ročníku, probíhala komunikace mezi učiteli a žáky podle stanovených pravidel, vztahy vůči žákům byly přátelské.

Hodnocení probíhalo pouze ústní formou, včetně ohodnocení týmové práce i činnosti jednotlivců. Ve dvou hodinách byly vyhodnoceny výkony žáků, ovšem bez ocenění výkonnostního pokroku. K sebehodnocení a vzájemnému hodnocení nejsou žáci vedeni.

Průběh a výsledky vzdělávání v tělesné výchově byly hodnoceny jako velmi dobré.

Skupina volitelných předmětů (sportovní výchova, přírodovědný seminář a informatika)

Bylo hodnoceno šest hodin v 8. a 9. ročníku. Předměty jsou vyučovány v dvouhodinovém bloku. Žáci se dělí do skupin v 7. ročníku a pokračují dále ve vyšších ročnících. Vzhledem k tomu, že měli možnost si daný předmět vybrat, tzn. že pracují v oblasti svých zájmů, byla patrná jejich přirozená aktivita i výsledky práce. Proto i příprava a plánování hodin s touto eventualitou počítaly a tomu odpovídala jejich velmi dobrá úroveň.

Volitelné předměty byly vybrány s ohledem na personální a materiální podmínky školy, které mají nadprůměrnou úroveň. Sledované hodiny se vyznačovaly věcnou a odbornou správností. Vyučující používali pestré metody a formy práce.

Zhlédnuté hodiny probíhaly v tělocvičně, počítačové pracovně, v učebně přírodopisu a v rámci vycházky v okolí školy. Žáci měli k dispozici počítače s datovým projektorem, výukové programy, odbornou literaturu (*Klíč k určování stromů a keřů*), tělovýchovné náradí a v dostatečném množství i sportovní náčiní.

Hodiny byly účelně členěny, vyučující kombinovali frontální a skupinovou práci. Působili jako organizátoři výuky a zdroje základních informací. Větší část hodin měla činnostní charakter, žáci účelně aplikovali získané poznatky a pohybové dovednosti. Organizace umožňovala jim průběžnou relaxaci, možnost kooperace a vlastní pracovní tempo. Vyučující připravovali programy s ohledem na individuální schopnosti žáků, jejich psychickou odolnost a tělesnou zdatnost.

Ve výukových předmětech byla snaha vyučujících o propojení teoretického učiva s praxí (rozpoznávání dřevin, využití programu excelu při tabulkových výpočtech ve fyzice a v matematice), při sportovních výkonech o spojení obratnosti s přesností. Pozitivní hodnocení žáků mělo vliv na jejich průběžnou motivaci.

Klima pracovních skupin odpovídalo výběru žáků a jejich zájmu o předmět. V přiměřené míře dostali možnost k vyjádření vlastního názoru, využití zkušeností a diskuze. Menší důraz byl kladen na rozvoj komunikativních dovedností žáků.

V závěru hodin uplatnili vyučující pozitivní hodnocení činností žáků, včetně ocenění pokroku u jednotlivců. U jedné skupiny informatiky skončila hodina se zvoněním bez kvalitního závěru.

Průběh a výsledky vzdělávání ve skupině volitelných předmětů (sportovní výchova, přírodovědný seminář a informatika) byly hodnoceny stupněm velmi dobrý.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Vedení školy se touto problematikou ve školním roce 2003/2004 systematicky zabývalo. Základním dokumentem, ve kterém škola hodnotí své výsledky vzdělávání, je výroční zpráva o činnosti školy. Výsledky žáků získává škola zpětnou vazbou z účasti a umístění žáků při olympiádách, sportovních či vědomostních soutěžích a sledováním vlastních projektů určených pro veřejnost (např. *Naše město očima dětí*).

Výsledky vzdělávání jsou vedením školy přímo sledovány formou plánovaných písemných prací z českého jazyka a matematiky (dle tematických celků) a prověrek zadávaných ředitelkou školy. Analýza vzdělávání je předmětem jednání pedagogické rady. Přijímaná opatření ke zkvalitnění výchovně-vzdělávacího procesu se zpětně promítají v činnostech metodicky pověřených učitelů. Vazba výsledků vzdělávání na používané vyučovací metody nebyla vedením školy sledována. Naopak velkou pozornost věnuje vedení školy sledování neprospívajících žáků. Formou dobrovolné účasti žáků škola organizuje měsíční kurz, během kterého mají možnost zjistit příčiny a najít způsoby odstranění neprospěchu. Nadaným žákům je věnována stejná pozornost. Sebehodnocení se provádí pravidelně a existuje pestrost metod i cílových skupin. Škola má vytvořený funkční systém autoevaluace.

Celkový průběh a výsledky vzdělávání byly hodnoceny jako velmi dobré.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. *Inspekční zpráva* čj. 031 235/99-2065 ze dne 13. prosince 1999
2. *Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení* čj. 31 323/03-21 ze dne 2. února 2004
3. *Zřizovací listina Základní školy Uhlířské Janovice, okres Kutná Hora* ze dne 27. září 2002
4. Potvrzení ředitelky školy ve funkci vydané zřizovatelem dne 26. srpna 2003
5. *Plán výchovné poradkyně* (výchovná poradkyně)

6. Rozvrh hodin na školní rok 2003/2004 a 2004/2005 ke dni inspekce (ředitelka školy)
7. Školní řád (schválen pedagogickou radou 14. dubna 2004, ředitelka školy)
8. Vnitřní řád školy (bez data vydání, ředitelka školy)
9. Vnitřní organizační řád pro provozní pracovníky (ředitelka školy)
10. Třídní knihy tříd 2. stupně platné pro školní rok 2003/2004 a 2004/2005
11. Třídní výkazy a katalogové listy žáků 2. stupně platné ve školním roce 2003/2004 a 2004/2005
12. Plán hospitací na školní rok 2004/2005 (1. září 2004, ředitelka školy)
13. Kritéria pro stanovení osobního ohodnocení (11. leden 2004, ředitelka školy)
14. Plán dalšího vzdělávání pracovníků školy na školní rok 2004/2005 (3. září 2004, ředitelka školy)
15. Koncepce rozvoje školy (ředitelka školy)
16. Plány předmětových komisí sledovaných předmětů na školní rok 2004/2005 (ředitelka školy)
17. Časově-tematické plány učiva sledovaných předmětů na školní rok 2004/2005
18. Individuální vzdělávací programy žáků 2. stupně na školní rok 2004/2005
19. Výroční zpráva ZŠ Uhlířské Janovice, okres Kutná Hora, školní rok 2003/2004 (30. června 2004, ředitelka školy)
20. Minimální preventivní plán (metodik prevence)
21. Povinnosti a náplně práce pracovníků školy (ředitelka školy)
22. Zápisy z jednání pedagogické rady za školní rok 2003/2004 a 2004/2005 ke dni inspekce
23. Úprava přestávky (30. srpna 2004, ředitelka školy)
24. Výkaz o základní škole Škol (MŠMT) V 3-01 podle stavu k 30. září 2004 (ředitelka školy)
25. Metodický pokyn čj. 31 172/2002-22 k realizaci rozvojového programu *Rozšíření učebních plánů vzdělávacích programů pro základní vzdělávání o 2 vyučovací hodiny*
26. Pokyn čj. 21 264/2004-22 k *Rozšíření učebních plánů vzdělávacích programů pro základní vzdělávání o 1 vyučovací hodinu od školního roku 2004/05*

ZÁVĚR

Ve škole jsou pro výuku hospitovaných předmětů na 2. stupni vytvořeny nadprůměrné personální podmínky. Výrazně převažují učitelé s odbornou a pedagogickou způsobilostí. Organizační struktura, informační systém, koncepční záměry jsou funkční a promyšlené. Ředitelka školy pozitivně motivuje své spolupracovníky, což má příznivý dopad na celkovou atmosféru ve škole. Vytváří podmínky pro další vzdělávání učitelů. V systému vedení zaměstnanců, hlavně v kontrolní činnosti, byly zjištěny vedle pozitiv i dílčí nedostatky.

Pro vyučování má škola odpovídající prostorové a materiálně-technické podmínky, které umožňují realizovat vzdělávací činnost pro současnou širokou spádovou oblast. Standardně upravené třídy jsou vybaveny novým žákovským nábytkem. Škola má zřízeny specializované učebny, avšak pro výuku matematiky jsou využívány kmenové třídy, které nejsou pomůckami pro tento předmět zařízeny. Fond učebních potřeb i vybavení didaktickou a výpočetní technikou, (v hospitovaných hodinách však byla využita méně), mají velmi

dobrou úroveň. Zahrada v okolí ZŠ a víceúčelové hřiště poskytují optimální podmínky pro činnost a relaxaci žáků.

Zvolené metody a formy práce odpovídaly věku a schopnostem žáků, stanoveným výukovým cílům a charakteru učiva. Ve výuce převládá frontální styl s menší mírou diferenciací učiva vzhledem ke schopnostem jednotlivých žáků. Pozitivně byly hodnoceny výchovné aktivity, pečlivý přístup pedagogů k výchovně-vzdělávacímu procesu a úroveň práce výchovného poradenství. Ve sledovaných hodinách scházely často pro záměrný rozvoj komunikativních dovedností. Průběh a výsledky vzdělávání směřující k naplňování realizovaného programu byly hodnoceny ve sledovaných předmětech jako velmi dobré.

Vývoj školy od poslední inspekce v roce 1999 je pozitivní. Většina tehdy sledovaných ukazatelů měla jen průměrnou úroveň.

Hodnotící stupnice:

vynikající	velmi dobrý	dobry (průměrný)	vyhovující	nevyhovující
------------	-------------	------------------	------------	--------------

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Helena Zahradníčková	H. Zahradníčková v.r.
Členové týmu	Václav Zemek	V. Zemek v.r.
	RNDr. Antonín Smrž	A. Smrž v.r.

V Benešově dne 18. října 2004

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 20. října 2004

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Mgr. Dagmar Srbová	D. Srbová v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. ČŠI Benešov, Černoletská 1997, 256 15 Benešov. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	2004-11-01	b1-1227/04-5224
Zřizovatel	2004-11-01	b1-1228/04-5224

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.